

KARTA KURSU

Nazwa	Służby specjalne w kształtowaniu bezpieczeństwa państwa
Nazwa w j. ang.	Special services in a process of shaping the state security

Kod		Punktacja ECTS*	2
-----	--	-----------------	---

Koordynator	Prof. dr hab. Andrzej Żebrowski	Zespół dydaktyczny
		Prof. dr hab. Andrzej Żebrowski dr Piotr Swoboda

Opis kursu (cele kształcenia)

Celem kursu jest zapoznanie studenta z działalnością i organizacją służb specjalnych w systemie bezpieczeństwa wewnętrznego państwa. Zarówno na podstawie aktów normatywnych, jak i rzeczywistych działań służb specjalnych student zapozna się ze specyfiką tych podmiotów.

Warunki wstępne

Wiedza	Student wie jakie są podstawy prawne działania, zadania i funkcje służb specjalnych w systemie bezpieczeństwa wewnętrznego państwa. Zna ich organizację oraz posiadane uprawnienia, w tym wykonywanie czynności operacyjno-rozpoznawczych.
Umiejętności	Student potrafi w sposób jasny i logiczny przedstawić swoją wiedzę z zakresu działania służb specjalnych w RP a także roli jaką pełnią służby specjalne w utrzymaniu i zapewnieniu bezpieczeństwa wewnętrznego państwa.
Kursy	Politologia, bezpieczeństwo państwa, podstawy prawne bezpieczeństwa wewnętrznego państwa.

Efekty kształcenia

Wiedza	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
--------	-----------------------------	-------------------------------------

	<p>W01, Posiada pogłębioną wiedzę o nauce bezpieczeństwa państwa, metodach oraz narzędziach pozyskiwania informacji właściwych dla bezpieczeństwa wewnętrznego, zna jej miejsce i rolę w obszarze nauk społecznych oraz więzi łączących tę naukę z naukami społecznymi.</p> <p>W02, Posiada pogłębioną wiedzę dotyczącą więzi społecznych, relacji zachodzących między instytucjami występującymi w otoczeniu wewnętrznym państwa, które mają wpływ na jego bezpieczeństwo.</p> <p>W03, Posiada wiedzę na temat źródeł informacji na temat służb specjalnych, zasad pisania prac naukowych oraz wygłaszania referatów.</p>	<p>W01, W06</p> <p>W02, W03, W04</p> <p>W01, W05</p>
--	--	--

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	<p>U01, Potrafi dostrzec, prawidłowo ocenić a następnie dokonać interpretacji zjawisk w dziedzinie bezpieczeństwa wewnętrznego patrząc na nie poprzez pryzmat procesów: historycznych, politycznych, społecznych, gospodarczych, militarnych, działalności zorganizowanych grup przestępczych, terroryzmu, rozumiejąc konieczność stałego zgłębiania wiedzy w tym zakresie.</p> <p>U02, W sposób prawidłowy potrafi zastosować pojęcia z zakresu nauk społecznych, w szczególności dotyczące nomenklatury pojęciowej związanej z bezpieczeństwem wewnętrznym państwa.</p> <p>U03, Potrafi wyszukiwać i selekcjonować podstawowe informacje dotyczące działalności służb specjalnych, potrafi odróżnić tę działalność od działalności innych podmiotów w systemie bezpieczeństwa państwa.</p> <p>U04, Posiada umiejętność pisania krótkich prac o charakterze naukowym, a także w sposób zwięzły zreferować zadane zagadnienia.</p>	<p>U01, U02</p> <p>U01, U03</p> <p>U01, U02</p> <p>U03, U04</p>

Kompetencje społeczne	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
-----------------------	-----------------------------	-------------------------------------

	<p>K01, Potrafi myśleć i podejmować działania na podstawie analiz i ocen występujących zjawisk i zdarzeń, które mają wpływ na bezpieczeństwo wewnętrzne państwa.</p> <p>K02, Umie sukcesywnie uzupełniać zdobytą wiedzę, poszerzać horyzonty myślowe, rozumiejąc konieczność stałego rozwoju, jak i doskonalenia umiejętności związanych zarówno z bezpieczeństwem wewnętrznym państwa jak i innymi dziedzinami społecznymi z uwzględnieniem poszanowaniem zasad etyki zawodów związanych z bezpieczeństwem państwa.</p> <p>K03, Potrafi wyszukiwać i selekcjonować informacje, pisać krótkie sprawozdania, charakterystyki, raporty na podstawie dostępnych źródeł informacji oraz dokonywać podsumowań i wnioskowania.</p>	<p>K01, K02</p> <p>K03, K04</p> <p>K01, K02, K03</p>
--	--	--

Organizacja										
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach								
		A		K		L		S		P
Liczba godzin	15	15								

Opis metod prowadzenia zajęć

Wykłady:

- wykład z podstawowych zagadnień teoretycznych, a także podstawowych norm prawnych regulujących zasady funkcjonowania służb specjalnych,
- prezentacja Power point,
- dyskusja.

Ćwiczenia:

- Przygotowanie krótkiej pracy według zasad właściwych dla prac naukowych,
- Wygłoszenie referatu,
- Dyskusja.

Formy sprawdzania efektów kształcenia

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01	x							x					x
W02	x							x					x
W03								x	x	x			
U01								x	x	x			x

U02								X	X	X			X
U03								X	X	X			
U04								X	X	X			
K01								X	X	X			X
K02								X					X
K03								X	X	X			

Kryteria oceny	<p>Na ocenę końcowa składają się:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obecność i aktywność na zajęciach, - przygotowanie i przedstawienie pracy pisemnej oraz wygłoszenie referatu.
----------------	--

Uwagi	<p>Ewentualne nieobecności odrabiane są w drodze przygotowania prezentacji multimedialnej lub pracy pisemnej na temat zadany przez prowadzącego przedmiot.</p> <p>Indywidualny program studiów – warunki zaliczenia ustalane indywidualnie z prowadzącym zajęcia po przedstawieniu zgody na indywidualny tok studiów.</p> <p>Przepisanie oceny z kursu o tej samej nazwie (lub zbliżonej) warunkowane jest ekwiwalentną liczbą godzin, punktów ECTS, odpowiednim poziomem studiów oraz co najmniej oceną dobrą.</p>
-------	---

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

<p>Wykłady:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Geneza, pojęcie i istota służb specjalnych. 2) Służby specjalne w systemie bezpieczeństwa wewnętrznego i zewnętrznego państwa. 3) Podstawy prawne działania służb specjalnych. 4) Zadania służb specjalnych. 5) Funkcje i struktury służb specjalnych. 6) Źródła informacji służb specjalnych. 7) Czynności operacyjno-rozpoznawcze jako podstawowa metoda działania. 8) Reforma służb specjalnych. 9) Działalność (zlikwidowanych) UOP, WSI oraz ABW, AW, SKW, SWW, CBA. <p>Ćwiczenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Służby specjalne – problemy definicyjne. 2) Historia służb specjalnych w Polsce (dwudziestolecie międzywojenne, okres PRL, III Rzeczpospolita Polska). 3) Funkcje służb specjalnych w państwie. 4) Służby specjalne w systemie bezpieczeństwa państwa. 5) Cywilna kontrola nad służbami specjalnymi. 6) Służby specjalne w kształtowaniu bezpieczeństwa międzynarodowego. 7) Służby specjalne a bezpieczeństwo polityczne, militarne, ekonomiczne, kulturowe (ideologiczne), informacyjne państwa. 8) Najważniejsze zagrożenia, którym przeciwdziałają służby specjalne. 9) Tzw. operacje pozainformacyjne służb specjalnych. 10) Przykłady znanych operacji wywiadowczych / kontrwywiadowczych w Polsce i na świecie. 11) Służby specjalne wybranego państwa (np. USA, Izrael, Rosja, Niemcy, Francja, Wielka Brytania itp.).
--

- 12) Służby specjalne a zagrożenia hybrydowe.
- 13) Wywiad strategiczny – pojęcie i zakres.

Wykaz literatury podstawowej

- 1) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 1997 roku, ustawy i akty wykonawcze stanowiące podstawy prawne działania służb specjalnych,
 - 2) Denning D. E., *Wojna informacyjna i bezpieczeństwo informacyjne*, Warszawa 2002,
 - 3) Herman M., *Potęga wywiadu*, Warszawa 2002,
 - 4) Kwećka R., *Informacja w walce zbrojnej*, Warszawa 2001,
 - 5) Swoboda P., *Wywiad i kontrwywiad w Polsce w procesie przemian systemowych (1989-2007)*, Avalon, Kraków 2016,
 - 6) Swoboda P., *Służby specjalne w Polsce po 1989 roku - problemy definicyjne*, [w:] Łubiński P. (red.), *Niepodległa Polska : bezpieczeństwo i polityka w latach 1918-2018*, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Kraków 2018,
 - 7) Widacki J. (red.), *Kryminalistyka*, Warszawa 1999,
 - 8) Żebrowski A., *Ewolucja polskich służb specjalnych. Wybrane obszary walki informacyjnej. (Wywiad i kontrwywiad 1989 – 2003)*, Kraków 2005,
 - 9) Żebrowski A., *Wywiad i kontrwywiad XXI wieku*, Lublin 2010,
- Żebrowski A. *Walka informacyjna w asymetrycznym środowisku bezpieczeństwa międzynarodowego*, Kraków 2016.

Wykaz literatury uzupełniającej

- 1) Sagan S., *Prawo policyjne*, Katowice 1992,
- 2) Schweitzer P., *Szpiegzy wśród przyjaciół*, Warszawa 1997,
- 3) Piekalkiewicz J., *Dzieje szpiegostwa*, Warszawa 1999,
- McNamara J., *Arkana szpiegostwa komputerowego*, Gliwice 2004,
- 4) Zalewski S., *Kontrola służb specjalnych w Polsce*, Warszawa 2021.
- 5) Peplowski A., *Kontrwywiad II Rzeczypospolitej*, Wydawnictwo Bellona, Warszawa 2002.
- 6) Swoboda P., *Służby specjalne, Wywiad, Kontrwywiad* [w:] *Vademecum bezpieczeństwa informacyjnego*, t. 1 i 2, Wasiuta O., Klepka R., AT Wydawnictwo, Wydawnictwo Libron, Kraków 2019,
- 7) Swoboda P., *Minister koordynator do spraw służb specjalnych w Polsce w latach 1997-2020: cywilna kontrola czy polityczna ingerencja?*, [w:] „De Securitate et Defensione. O Bezpieczeństwie i Obronności” 2021, Vol. 7, nr 1, DOI: 10.34739/dsd.2021.01.08.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

Ilość godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	15
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	15
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	5
Ilość godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	10
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	5

	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	-
	Przygotowanie do egzaminu	-
	Ogółem bilans czasu pracy	50
	Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika	2